

Papua Zachodnia na przełomie lat 2012/2013

10 stycznia 2013

ŚMIERĆ HUBERTUSA MABELA

Azjatycka Komisja Praw Człowieka (AHRC), członkowie ruchu niepodległościowego Papui Zachodniej oraz media monitorujące sytuację w Papui Zachodniej, poinformowały o kolejnym przypadku zamordowania niepodległościowego działacza przez indonezyjską policję. Naoczni świadkowie zdarzenia oświadczyli, że ofiara śmiertelna, Hubertus Mabel, został natychmiast zastrzelony przez funkcjonariuszy, pomimo, że nie stanowił najmniejszego zagrożenia. Policja potwierdziła śmierć Mabela, ale uzasadniła użycie siły wobec niego jako „konieczne”. Według jej wersji, Mabel uczestniczył w atakach na lokalne urzędy i komisariat policji w Jayawijaya.

W celu pozyskania wiadomości na temat zajścia, funkcjonariusze aresztowali 15 grudnia 2012 roku, trzech innych działaczy Narodowego Komitetu Papui Zachodniej (KNBP), Symeona Debe, Mekiego Kogoyę i Wele Helakombo. Policjanci podejrzewając ich o udział w atakach, użyli wobec nich pogróżek, pragnęli tym

sposobem uzyskać wiadomości na temat ataków oraz miejsca pobytu ich uczestników. Meki Kogoya został zmuszony do zadzwonienia do Hubertusa Mabela, kolejnego podejrzanego na liście policji, i poprosić go o spotkanie. Następnego dnia, 16 grudnia 2012 roku o godzinie 11:30, policjanci przybyli do Milima, w okręgu Kurulu, gdzie miało dojść do spotkania między Mekim a Hubertusem. Hubertusowi Mabelowi (30 lat), towarzyszył Natalis Alua. Oboje zbliżyli się do samochodu w którym myśleli, że czeka na nich Meki. W rzeczywistości w środku znajdowało się grono ubranych po cywilnemu policjantów, rzekomo z jednostki antyterrorystycznej Densus 88, którzy zastawili pułapkę na nic nie podejrzewającą dwójkę. Gdy Hubertus Mabel otworzył drzwi w środku zobaczył celujących w jego kierunku funkcjonariuszy. Przyczajeni policjanci nakazali obojgu położyć się na ziemi, po czym zaczęli strzelać z ostrej amunicji w nogi obezwładnionych osób.

Co stało się potem nie zostało jeszcze do końca w wiarygodny sposób potwierdzone. Pewnym jest jednak, że zarówno Alua jak i Mabel trafili do szpitala publicznego w Jayawiyaja. Hubertus zmarł w rezultacie odniesienia ran postrzałowych zlokalizowanych na nogach oraz innych partiach ciała, a także od głębokiej rany nożem zadanej w pierś. Natalis, ciężko ranny, miał poważne obrażenia nóg. Rzecznik lokalnej policji, Gede Sumerta, oświadczył, że użycie przemocy wobec Mabela było konieczne. Hubertus, według jego wersji, przyszedł na spotkanie w towarzystwie czterech innych osób uzbrojonych w maczety. „On próbował zaatakować i okraść policjantów, w rezultacie czego wywiązała się bójka i użyto broni. Jeden z członków zespołu operacyjnego w celu unieruchomienia mężczyzny, postrzelił go w nogę”. Rzecznik Policji nie wspominał nic o ranie na klatce piersiowej Hubertusa, stwierdzając jedynie, że zmarł on na skutek utraty dużej ilości krwi.

Azjatycka Komisja Praw Człowieka (AHCR) w komentarzu do śmierci Mabela, przypomniała, że zgodnie z międzynarodowymi

uchwałami praw człowieka, użycie siły przez funkcjonariuszy reprezentujących organy ścigania, może być uzasadnione jedynie pod warunkiem spełnienia wymogów „proporcjonalności” i „konieczności”. Tymczasem jak nie sposób zauważyć, zgon Mabela przypomina dwuznaczności nagromadzone wokół śmierci sekretarza generalnego KNPB, Mako Tabuniego. W czerwcu 2012, Mako został zastrzelony przez indonezyjską policję. Mimo, że według wszelkich przesłanek, także relacji świadków, działacz niepodległościowy pozostawał wówczas bierny, policjanci upierali się, że stworzył on bezpośrednie zagrożenie, usprawiedliwiające sięgnięcie po środki ostateczne.

Rzecznik KNPB, Wim Medlana, oskarżył indonezyjskie siły bezpieczeństwa, iż działają bez żadnego szacunku dla życia swoich ofiar: „Siły bezpieczeństwa zachowywały się jak sadyści, i nie pozwoliły członkom rodziny oraz jego kolegom z KNPB, zobaczyć jego ciała, ani nie wyraziły zgody na sekcję zwłok... Zgodnie z prawem, osoba podejrzana powinna zostać osadzona w areszcie i postawiona przed sądem, a nie zastrzelona” – zauważył Medlana.

PONAD 20 NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH DZIAŁACZY ZAMORDOWANYCH W 2012 R.

„W 2012 roku indonezyjskie siły bezpieczeństwa zamordowały dwudziestu dwóch działaczy Narodowego Komitetu Papui Zachodniej (KNPB), kolejnych pięćdziesięciu pięciu działaczy organizacji przebywa za kratami” – oświadczył przewodniczący KNPB, Victor F. Yeimo w rozmowie z redakcją portalu SuaraPapua. Yeimo mając na uwadze dotychczasowe praktyki, przewiduje, że w 2013 roku morderstwa i aresztowania działaczy KNPB będą kontynuowane. Policja bowiem może je uwiarygodniać na podstawie ustawowych przepisów przewidujących zwalczanie „papuaskiego terroryzmu”. „Będziemy nadal sprzeciwiać się nowoczesnym metodom używanym przez indonezyjski rząd w celu skolonizowania nas” – zapowiedział Yeimo.

Dorus Wakum, działacz na rzecz praw człowieka z Dżakarty, przekonuje, że brutalne działania indonezyjskiej policji i

armii, które doprowadziły do śmierci dziesiątek aktywistów KNPB w 2012 roku, powinny skupić szczególną uwagę społeczności międzynarodowej: „KNPB walczy o zachowanie godności Zachodnich Papuasów. Dlaczego siły bezpieczeństwa oskarżają ich o rebelie i zabijają? One muszą odpowiedzieć za ten haniebny akt.” – podsumował zdecydowanie Wakum, dodając jednak, że działacze KNPB powinni wycofać się z walki i skupić na dalszej pracy na rzecz ludzkości i godności Rdzennych Papuasów.

7 PAPUASÓW ZAATAKOWANYCH PRZEZ INDONEZYJSKICH ŻOŁNIERZY

23 grudnia 2012 roku „West Papua Media” poinformowały o tajemniczym ataku na północno-zachodnim krańcu Papui Zachodniej, w rejonie Raja Ampat. Cztery osoby zostały zabite, a trzy inne ranne, w rezultacie napadu niezidentyfikowanych napastników. Cztery ofiary śmiertelne to La Tula (13 lat), La Nuni (55 l.), La Jaka (30 l.) i La Edi (20 l.). Wśród osób rannych znaleźli się natomiast La Amu (20 l.), La Udin (30 l.) oraz La Diri (20 l.). Według La Amu, jednej z ofiar, która przeżyła masakrę, siedmioosobowa grupa została zaatakowana z nienacka podczas połowu ryb. Łodzie nagle znalazły się pod gradem kul. La Amu nie potrafił stwierdzić kto stał za atakiem, ale na łodzi z której dobyły się strzały zauważył sylwetki czterech osób.

Dalsze postępowanie prowadzone przez indonezyjskie służby wykazało, że osobami które ostrzelały zaskoczoną grupę, byli żołnierze indonezyjskiej armii (TNI). Do tej pory nie ujawniono, co skłoniło ich do ataku, w skąpym komunikacie poinformowano jedynie, że jeden z żołnierzy TNI jest obecnie przesłuchiwany przez funkcjonariuszy Żandarmerii Wojskowej.

PROTEST POD SIEDZIBĄ FREEPORT MCMORAN W PHOENIX

14 grudnia 2012 roku w Phoenix, w amerykańskim stanie Arizona, grupa aktywistów związana z ruchami na rzecz praw człowieka i ochrony środowiska, spotkała się pod siedzibą górniczego giganta Freeport McMoran. Wśród zgromadzonych znaleźli się

członkowie ruchu Occupy Phoenix, Sieci na Rzecz Akcji dla Timoru Wschodniego (ETAN) oraz Sierra Club. Celem protestu było przypomnienie o nadużyciach związanych z łamaniem praw człowieka, niszczeniem środowiska i łamaniem praw pracowniczych, które towarzyszą działalności Freeport McMoran w różnych częściach globu. Freeport Mc Moran od przełomu lat 1960/70 eksploatuje miedź i złoto na południu Papui Zachodniej, w obrębie ziem ludów Amungme, Kamoro i innych lokalnych plemion. Działalność amerykańskiego potentata górniczego doprowadziła do degradacji środowiska. Freeport McMoran przyczyniło się w tym czasie do zbezczeszczenia miejsc sakralnych, przymusowych wysiedleń całych społeczności, przemocy, tortur i morderstw dokonywanych przez indonezyjskie służby bezpieczeństwa na lokalnej ludności. Więcej na ten temat przeczytasz [TUTAJ](#).

RZĄD INDONEZJI USTANOWIŁ STOSUNKI DYPLOMATYCZNE Z NAURU

Rząd Indonezji ustanowił stosunki dyplomatyczne z położoną na południowym Pacyfiku wyspą Nauru. W oficjalnym komunikacie zbliżenie polityczne między oboma krajami ma przysłużyć się zwiększeniu wzajemnych możliwości i pogłębieniu współpracy w różnych sektorach, a w szczególności w zakresie zmian klimatu, zarządzania ryzykiem katastrof i współpracy Północ-Południe. Zdaniem niektórych komentatorów, rosnące zainteresowanie indonezyjskiego rządu zacieśnianiem więzi z wyspami Pacyfiku, determinowane jest przede wszystkim przez pragnienie oddalenia dyskusji na Forum Wysp Pacyfiku na temat ewentualnej niepodległości Papui Zachodniej. „Musimy zdobyć jak najwięcej wsparcia w krajach Pacyfiku, tak aby kwestia papuaskiej niepodległości nie otrzymała większego poparcia” – oświadczył Batarto Bandoro z Uniwersytetu Obrony w Dżakarcie.

Kilka krajów Pacyfiku, zwłaszcza Vanuatu, wyraziło już poparcie dla niezależności Papui od Indonezji; jest to temat często podnoszony na forum zrzeszającym kraje Oceanu Spokojnego. Nauru do tej pory wstrzymywało się od głosu, ale jak ostrzegają obserwatorzy, w razie rosnącego poparcia dla

secesji Papui, może swoim zdaniem przychylić szalę decyzji na niekorzyść sztabu z Dżakarty. Mając na uwadze powyższe Bantarto ocenia, że dobrze się stało, że obecne stronnictwo polityczne nawiązało formalne stosunki dyplomatyczne z Nauru.

Niewielkie państwo Nauru, jest sto osiemdziesiątym trzecim państwem spośród stu dziewięćdziesięciu trzech krajów ONZ, z którymi Indonezja nawiązała stosunki dyplomatyczne. Wcześniej rząd Indonezji dokonał zbliżenia na tym samym polu z Haiti, Botswaną oraz innym pacyficznym państwem Tuvalu.

BENNY WENDA ODWIEDZIŁ STREFĘ KARAIBSKĄ

Benny Wenda, uchodźca i działacz na rzecz niepodległości Papui Zachodniej, przebywający w Wielkiej Brytanii, odbył podróż po krajach strefy karaibskiej, podczas której starał się podnieść ogólną świadomość na temat sytuacji w Papui Zachodniej. W podsumowaniu swojej podróży napisał między innymi:

„W Gujanie spotkałem się z prezydentem Donaldem Ramotarem... i Rasleighem Jacksonem, byłym przewodniczącym Rady Bezpieczeństwa ONZ... Na Jamajce spotkałem się z liderami społeczności w Kingston, Radą Maroonów Lumsden oraz lokalnymi społecznościami Rastafarian. W Kingston odbyła się projekcja filmu dokumentalnego o zapomnianej Papui Zachodnie: „Bird of Paradise”. Na Barbadosie spotkałem się z członkami ruchu panaafrykańskiego i przywódcami miejscowych społeczności. Byłem głęboko poruszony ciepłem i gościnnością jakich doświadczyłem oraz wsparciem jakiego udzielili wszyscy dla prawdziwej sprawiedliwości w Papui Zachodniej. Wróciłem do Wielkiej Brytanii wiedząc, że duch walki mojego narodu został poznany i otrzymał wsparcie na Karaibach”.

DEKLARACJA POPARCIA ZE STRONY RASLEIGHA JACKSONA, BYŁEGO MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH GUJANY I BYŁEGO PRZEWODNICZĄCEGO RADY BEZPIECZEŃSTWA ONZ

„Podstawowym prawem ludzkości jest prawo do samostanowienia narodów, jest to podstawowe założenie istnienia Narodów Zjednoczonych (Art. 1.2). Kwestia samostanowienia została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji 1514 (XV) z 1960 roku. W tej rezolucji uznano między innymi, że wszystkie narody mają prawo do samostanowienia, na mocy tego prawa określają one swobodnie swój status polityczny oraz podtrzymują suwerennie własny rozwój gospodarczy, społeczny i kulturalny... Jest tragedią wielkich rozmiarów to, że w tym XXI wieku zachodniopapuaski naród jest pozbawiany przez Indonezję, prawa do korzystania z prawa do samostanowienia. Dzisiaj Papua Zachodnia i jej naród przypominają o swoich prawach. Wcześniej na Timorze Wschodnim, wsparcie wspólnoty międzynarodowej dla tego regionu zakończyło się niepodległością Timoru Wschodniego. Nadszedł czas, aby doprowadzić do pomyślnego końca, trwałą i odważną walkę ludu o wolność i niepodległość. Oni zasługują na międzynarodowe wsparcie ze strony ONZ, innych międzynarodowych organizacji, od globalnego społeczeństwa obywatelskiego, od rządów, od aktorów niepaństwowych, a nawet indywidualnych osób na całym świecie. Free West Papua Campaign jest godna poparcia i udzielam go jej z całego serca”.

Opracowanie: Damian Żuchowski

Na podstawie: humanrights.asia, westpapuamedia.info,
freewestpapua.org, crazy-man.org, thejakartaglobe.com,

tabloidjubi.com

Dla „Wolnych Mediów”